

**Alfonso Lopez Trujillo, *Familia, vida y evangelizacion*,  
Editorial Verbo Divino, Estella (Navarra) 2000,  
ss. XXIV + 604**

Życie społeczne ludzi przybiera bardzo zróżnicowane formy, które niejednokrotnie uwarunkowane były wielorakimi i zróżnicowanymi czynnikami. Obejmują one mniejsze, czy większe ich zbiorowości, wspólnoty, czy inne bardzo różniące się struktury zbiorowe. Także w sensie geograficznym obejmują zróżnicowane terytoria, a i czasowo wpisane są w przemijanie typowe dla zjawisk znaczonego czasem. Bogactwo to jest jednak jednym ze szczególnie ważnych walorów kulturowych i cywilizacyjnych, choć czasem przybierało znacznie różniące się formy, czy przejawy. Oczywiście, także mają one swe odniesienia do sfery ekonomicznej, a nawet politycznej.

Jednak w całym tym bogactwie szczególne miejsce zajmuje rodzina, trwała wspólnota mężczyzny i kobiety, otwarta na niepowtarzalny dar życia, rozeznawany twórczo i osobowo przez człowieka, sprawdzona twórczo na przestrzeni dziejów i to w wielorakich oraz zróżnicowanych kulturach. Zatem rodzina pozostaje na zawsze niepowtarzalnym fenomenem naturalnym, który wpisuje się także w sferę kulturową, czy etyczno-moralną, choć może czasem nie jest to w pełni twórczo uświadamiane. Przecież jest ona niepowtarzalnym wyrazem wspólnotowej natury człowieka, w bogactwie płci, miłości i daru życia. Jako jedyna tworzy „*communio personarum*”. Pozostaje zatem ciągle niezwykłym przedmiotem interdyscyplinarnych badań.

Całość książki otwiera dość obszerny spis treści, który ze względu na szczegółowy podział jest dobrym wprowadzeniem w prezentowane treści (s. V–XII). Z kolei zamieszczono wprowadzenie pióra samego autora (s. XIII–XX) oraz wykaz skrótów (s. XXI–XXIII). Następnie zamieszczono 45 szczegółowych tekstów, określonych tytułem, datą oraz miejscem wygłoszenia.

Dla choćby schematycznego wskazania na treść warto podać tytuły poszczególnych wystąpień: „Nowa ewangelizacja, rodzina i sekty” (s. 1–14); „Rodzina: od celebracji do świadectwa” (s. 15–39); „Od desperacji do nadziei: o ekologię ludzką” (s. 40–50); „Magisterium katolickie w obronie prawdy i życia” (s. 51–67); „Misja polityków i legislatorów dzisiaj: specyfika etyczna” (s. 68–78);

„Inauguracja Roku Rodziny” (s. 79–83); „Prezentacja Listu Ojca św. Jana Pawła II do rodzin” (s. 84–90).

A oto tytuły dalszych tekstów: „Wartości niezbywalne w Liście Stolicy Apostolskiej. O prawach rodziny” (s. 91–100); „Kobieta, małżonka i matka” (s. 101–118); „Międzynarodowy Rok Rodziny” (s. 119–138); „Rodzina, sercem cywilizacji miłości” (s. 139–154); „Słowa powitania Jana Pawła II” (s. 155–156); „Papież rodziny” (s. 157–159); „Wystąpienie podczas XLI sesji generalnej ONZ” (s. 160–164).

Dalsze teksty: „Znać, kochać, służyć życiu ze strony rodziny” (s. 165–174); „Prawda rodziny” (s. 175–189); „Zakończenie Roku Rodziny” (s. 190–196); „Homilia w Kanie Galilejskiej” (s. 197–199); „Linie fundamentalne w Encyklice »Evangelium vitae«” (s. 200–210); „Przekazywanie wiary w rodzinie” (s. 211 – 226); „Napięcie między kulturą życia i kulturą śmierci w »Evangelium vitae«” (s. 227–245); „Ekonomia i rodzina, odczucia z pewnego spotkania” (s. 246–252).

Z kolei zamieszczono teksty: „Fundament antropologiczny w encyklice »Evangelium vitae«” (s. 253–268); „Walka przeciw wykorzystywaniu seksualnemu dzieci: wyzwanie wobec roztropności i ludzkości ludów” (s. 269–276); „Za autentycznym wychowaniem seksualnym” (s. 277–298); „Refleksje wokół kwestii demograficznej” (s. 299–310); „Narzeczeństwo i miłość weselna w »Pieśni nad pieśniami«” (s. 311–324); „Rodzina: dar i ugoda, nadzieja ludzkości” (s. 325–377); „Wyzwania rodziny i jej nadzieje w encyklice »Evangelium vitae«” (s. 378–387).

Następne tytuły: „Kościół i obrona instytucji rodzinnych” (s. 388–401); „Społeczeństwo z chorym sercem” (s. 402–403); „Pozdrowienie Ojca Świętego” (s. 404–406); „Spowiednicy: ministrowie pojednania w prawdzie i miłosierdziu” (s. 407–422); „Fundamenty antropologiczne kultury życia” (s. 423–446); „Młodzież i rodzina” (s. 447–461); „Duch, Pan i Dawca życia: rodzina i życie oblicze Trzeciego Milenium” (s. 462–473); „Trzydzieści lat od Konferencji w Medellin” (s. 474–498).

Pozostałe wystąpienia: „Oczekiwania duszpasterskie w trzydzieści lat po encyklice »Humanae vitae«” (s. 499–508); „Pozdrowienie Ojca świętego podczas II Międzynarodowego Kongresu Teologiczno-duszpasterskiego w Rio” (s. 509–511); „Młodzież i rodzina, priorytetem w Kościele” (s. 512–524); „Orędzie chrześcijańskie na temat życia” (s. 525–542); „Ojcostwo Boże i ojcostwo w rodzinie” (s. 543–581); „Starsi i rodzina” (s. 582–589); „Kościół, rodzina kapłana. Rodzina, kołyska kapłana” (s. 590–592); „Jezus Chrystus, Człowiek drugiego Tysiąclecia” (s. 593–604).

Dzieło to zawiera liczne i bardzo zróżnicowane teksty kardynała A. L. Trujillo, związane z problematyką rodziny i życia. Zawiera teksty od 15 marca 1991 do grudnia 1999 r., a więc z lat jego owocnej pracy w Stolicy Apostolskiej. Są to bardzo zróżnicowane, zarówno pod względem treści, jak i formy, teksty koncentrujące się jednak wokół zagadnień rodziny i życia, wpisanych w dzieła nowej ewangelizacji. Głoszone one były m.in. w Rio de Janeiro, Nazaret, Lima, Santiago de Chile, Toronto, Bogota, ale znaczna większość w Rzymie lub Watykanie. Także bardzo zróżnicowani byli ich adresaci.

Autor jest z pochodzenia Kolumbijczykiem i do momentu rozpoczęcia pracy w Watykanie był znaczącą postacią w Kościele latynoamerykańskim. Zwłaszcza jego zaangażowanie w ramach CELAM było cennym wkładem w wielość procesów ewangelizacyjnych, jakie przeżywała wówczas Ameryka Łacińska. Kard. A. Lopez Trujillo od 1990 r. jest przewodniczącym Papieskiej Rady ds. Rodziny, niezwykle aktywnym i dynamicznym w trosce o problematykę rodziny oraz życia. Ma w swym dorobku liczne publikacje książkowe, m.in.: *Testimonios* (Plaza y Janes 1997), *La familia: don y compromiso, esperanza de la humanidad* (Citta Nuova 1997), *Camínos de evangelizacion* (BAC 1985). Uczestniczył w wielu spotkaniach, zjazdach i sympozjach, wygłaszając liczne referaty, których znaczna część znajduje się w prezentowanej książce.

Interesujący nas zbiór artykułów ma dwa podstawowe wymiary, które są komplementarne. Pierwszy z nich to wyraźnie duszpasterski, a drugi socjopolityczny. To dość syntetyczne i schematyczne określenie. Wydaje się jednak, że dopiero twórcze spotkanie ich obu daje pełniejszy obraz, a tym samym bardziej wiarygodny w zakresie omawianej problematyki rodziny.

Książka ta jest także odzwierciedleniem wielu dyskusji, a niekiedy wręcz walki na rzecz rodziny i życia. Jest to historyczne świadectwo choćby Konferencji w Kairze, czy wystąpienia kardynała z okazji Międzynarodowego Roku Rodziny oraz w imieniu Ojca św. podczas obrad ONZ-u. Przy każdej takiej okazji wybrzmiewa wielkie oddanie oraz miłość i troska o sprawy rodziny A. L. Trujillo, który wręcz stał się pasjonatem w walce o rodzinę i należne jej miejsce we współczesnym świecie. W pewnym sensie omawiana publikacja jest także wynikiem prac prowadzonych w kierowanej przez kardynała Papieskiej Radzie ds. Rodziny.

Bp Andrzej F. Dziuba